

Komunikat Rzecznika prasowego Kasy Krajowej z dnia 9 października 2008 r.

SKOK-i nie są bankami ani parabankami

Zacznijmy od tego, że Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe nie są bankami ani parabankami, jak często próbuje je nazywać konkurencja. Ich funkcjonowanie regulowane jest odrębną ustawą, nie prawem bankowym lecz ustawą o s.k.o.k. z grudnia 1995 r. Kasy objęte są odrębnym systemem nadzoru, który reguluje ich działalność odmiennie od nadzoru bankowego.

Działalność nadzorów bankowych w krajach, w których występuje kryzys jest jedną z jego przyczyn. Kasy nie inwestują wolnych środków w jakiekolwiek ryzykowne instrumenty finansowe. Normy ustawowe oraz ostrożnościowe nie dają po temu żadnych możliwości.

Kasy nie są powiązane kapitałowo z zagranicznymi bankami ani innymi instytucjami kredytowymi. Kasy są wyłączną własnością swoich członków – osób fizycznych. Należy przypomnieć, że Kasy nie tylko nie mogą ryzykownie inwestować, ale także same nie mogą stać się własnością żadnego zewnętrznego inwestora. Innymi słowy SKOK upadłości banków zachodnioeuropejskich czy amerykańskich nie dotyczą, bo dotyczyć z zasady nie mogą..

Bardzo dobra płynność finansowa

Dzięki swojej specyfice i realizowanemu od lat modelowi ekonomicznemu, SKOK-i mają bardzo dobrą płynność. Żadna Kasa nie stanęła wobec jakichkolwiek problemów w tym obszarze. Kasy tworzą rezerwy płynne w równowartości nie niższej niż 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego (w praktyce jest to 10% depozytów) ulokowane tak, aby środki te były łatwo zamienne na gotówkę. Część tych środków lokowana jest wspólnie, w Kasie Krajowej, jako swego rodzaju fundusz wzajemnościowy. Dzięki temu Kasa, która byłaby zagrożona utratą płynności ma dostęp do środków znacznie większych, niż jej własna rezerwa.

Kasy lokują także w Kasie Krajowej w formie lokat, swoje fundusze własne, czyli kapitał. W odróżnieniu od banków Kasy nie mogą udzielać kredytów i pożyczek ze swojego kapitału, a zatem środki te, które służą pokrywaniu strat bilansowych, są lokowane w Kasie Krajowej. Stanowią one dodatkowe źródło funduszy na potrzeby wzajemnego kredytowania. Kasy mogą zaciągać w Kasie Krajowej kredyty na cele inwestycyjne, czy też zwiększenie akcji kredytowej lub uzupełnienie płynności. Jednak poziom tych kredytów nie przekracza zazwyczaj kilku procent sumy bilansowej SKOK.

Skuteczne zmniejszanie ryzyka

Jak ocenia Główny Urząd Statystyczny (zob.: Wyniki finansowe spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych: www.stat.gov.pl) za I półrocze 2008 r., Warszawa, dnia 25 września 2008 r.) ryzyko utraty płynności finansowej w przypadku SKOK ogranicza się do relatywnie niewielkiego kręgu członków, a w razie zagrożenia płynności finansowej, lub w innych szczególnych sytuacjach, Kasy mogą liczyć na różne formy wsparcia z Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej. Ryzyko finansowe SKOK najskuteczniej zmniejsza – konsekwentnie realizowana od wielu lat – strategia wzmocnienia potencjału kapitałowego Kas, nie tylko w drodze konsolidacji ich zasobów finansowych, ale także dzięki napływowi nowych członków i utrzymywaniu stopy emisji nowych pożyczek poniżej stopy przyrostu nowych i odnawianych depozytów. Obok dochodów z podstawowej działalności Kasy zdobywają dodatkowe wpływy świadcząc różne usługi w niszowych obszarach rynku pieniężnego. Kasy mają zdywersyfikowany portfel kredytowy i depozytowy

Na bardzo dobrą płynność Kas ma wpływ zróżnicowana struktura depozytów i kredytów. Kasy opierają swoją działalność na dużej liczbie niewielkich depozytów (przeciętna wartość oszczędności przypadających na jednego członka oscyluje obecnie wokół 4 tys. zł) oraz podobnej strukturze kredytów (ok. 3,5 tys. zł). Pożyczki i kredyty konsumpcyjne stanowią ponad 83% portfela, udzielone na cele mieszkaniowe to ok. 14% portfela, pozostałe to kredyty na działalność gospodarczą. Jak zatem widać, ryzyko związane z rodzajem kredytowania nie jest duże. Pożyczki udzielone na okresy powyżej 10 lat to ok. 6% portfela. Zatem nie ma tu znaczącej koncentracji ryzyka.

Należy także zauważyć, że Kasy udzielają pożyczek i kredytów wyłącznie osobom fizycznym. Nie kredytują np. firm deweloperskich ani też nie nabywają udziałów czy akcji w spółkach. A zatem znowu możemy napisać, że nie dotyczy ich ani ryzyko związane z branżą budowlaną, ani też ryzyko utraty wartości jakichkolwiek akcji czy udziałów.

Kasy przyjmują depozyty (przechowują środki) wyłącznie osób fizycznych, a cieszą się dobrą reputacją i oferują korzystne warunki swoim członkom. To pomaga utrzymać bardzo dobrą płynność płatniczą.

Bardzo bezpieczne pieniądze

A jak zabezpieczone są oszczędności składane przez członków w Kasach ? Oprócz tak oczywistych elementów systemu bezpieczeństwa, jak nadzór Kasy Krajowej, czy normy dopuszczalnego ryzyka, należy wskazać dwa składniki finansowe: fundusz stabilizacyjny oraz ubezpieczenie depozytów.

Wszystkie Kasy oraz Kasa Krajowa obowiązkowo uczestniczą w budowaniu specjalnego funduszu, tzw. funduszu stabilizacyjnego. Kasy wnoszą do niego co najmniej 1% swoich aktywów a Kasa Krajowa co roku przeznaczca całą nadwyżkę bilansową. W sytuacji kiedy Kasa może być zagrożona niewypłacalnością, istnieją możliwości realizowania programu naprawczego w oparciu o jego środki.

Według stanu na koniec 2007 roku Fundusz Stabilizacyjny miał wartość 321.239.914 zł, co stanowi 4,79 % depozytów złożonych w SKOK. Jego odpowiednik dla banków - Fundusz Pomocowy i Fundusz Restrukturyzacji Banków Spółdzielczych w BFG ma wartość 3.234.143.980 zł, co stanowi 1,51 % depozytów osób fizycznych zgromadzonych w systemie bankowym, wynoszących 214.000.000.000 zł. Oznacza to, że środki zgromadzone w Funduszu Stabilizacyjnym są proporcjonalnie ponad 3 razy wyższe niż odpowiednie środki w systemie bankowym.

Ubezpieczenie depozytów

System gwarantowania depozytów w SKOK spełnia wymagania określone Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 94/19/WE z dnia 30 maja 1994 roku w sprawie systemów gwarancji depozytów. Dyrektywa stanowi, że działające w krajach członkowskich różne systemy gwarancji depozytów powinny oferować taki sam poziom ochrony konsumenta. Środki TUV SKOK gwarantujące bezpieczeństwo depozytów wynoszą 179.569.126 zł, co stanowi 2,67 % depozytów zgromadzonych w systemie SKOK; odpowiednie środki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wynoszą 2.356.609.635 zł, co stanowi 1,1 % depozytów osób fizycznych zgromadzonych w systemie bankowym. Zarówno banki jak i SKOK-i są zobowiązane do dokonania dopłat na poczet gwarancji depozytów, jeżeli środki już zgromadzone w BFG lub TUV SKOK okażą się niewystarczające; banki zobowiązuje do tego ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, SKOK-i umowa o wzajemności członkowskiej programu ochrony depozytów TUV SKOK.

Amerykańskie SKOK-i też mają się bardzo dobrze

I na koniec warto przypomnieć, że SKOK-i w okresie wielkiego kryzysu w USA, który przeniósł się do Europy (lata 30-te ubiegłego stulecia) znakomicie się rozwijały, stanowiąc dla wielu ludzi bezpieczne schronienie ich oszczędności. A jak jest dzisiaj? Unie kredytowe znajdują się w dobrej sytuacji dzięki swojemu tradycyjnie konserwatywnemu podejściu do pożyczania. Kasy zawsze obsługiwały przede wszystkim osoby o niskich lub średnich dochodach, jednak historia pokazuje, że robią to w sposób odpowiedzialny. Kasy nigdy nie odnotowały jako branża większych problemów (w odróżnieniu od banków, w tym takich jak tzw. *Savings-and-Loans*) a wręcz w okresach trudności gospodarczych bardzo dobrze się rozwijają. Baza płynności unii kredytowych, w ogromnej większości zbudowana z depozytów członkowskich, rośnie obecnie także dzięki bojaźliwym inwestorom, którzy wycofują pieniądze z rynku akcji i lokują je na rachunkach wkładów oszczędnościowych.

Brak problemów z płynnością oraz średni poziom kapitału netto wynoszący 11,4% w porównaniu do średniego poziomu kapitału w bankach 7,8%, pozwala Kasom na większą elastyczność zarówno jeśli chodzi o oprocentowanie kredytów jak i standardy. Te czynniki są szczególnie znaczące w odniesieniu do kredytów hipotecznych, których liczba wzrastała w wielu uniach kredytowych, których silna płynność instytucjonalna umożliwia im oferowanie bardziej elastycznych stawek i warunków spłaty. Unie kredytowe ograniczyły ryzyko kredytowe ponieważ nie angażowały się w kredyty „*subprime*”, co skutkuje niższymi rezerwami na stracone kredyty niż to ma miejsce w wielu bankach. Niższe rezerwy uwalniają więcej kapitału, umożliwiając mniej restrykcyjne kredytowanie i stymulowanie wydatków konsumpcyjnych członków Kas.

Andrzej DUNAJSKI
Rzecznik prasowy Krajowej SKOK